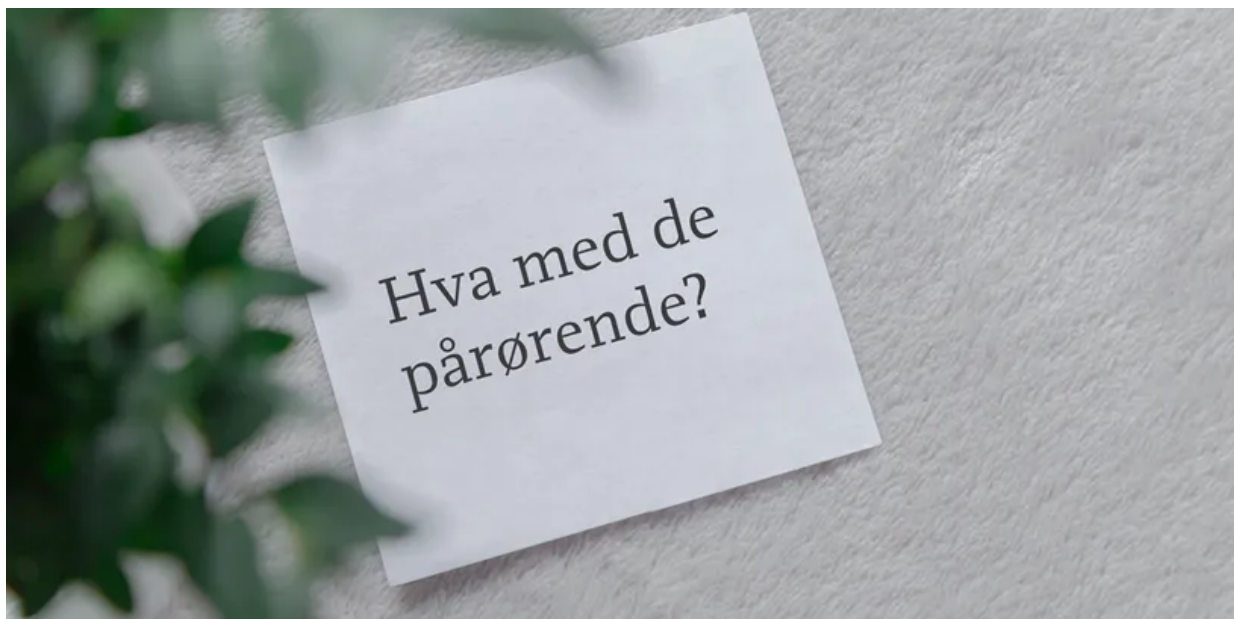

Pårørendes plass i partiprogrammene

STORTINGSVALGET '21: Hvor opptatt er partiene av pårørendes situasjon? En gjennomgang av partienes programmer med «pårørende» som søkerord viser at partiene i stor grad konsentrerer seg om pårørende i eldreomsorgen.

Rekkefølgen på partiene er den som meningsmålinger vanligvis bruker.

RØDT:

- Ansatte, brukere og *pårørende* skal gis reell innflytelse. Det kan gjøres gjennom en mindretallsrepresentasjon i forhold til folkevalgte/lokalpolitikere i regionale helsestyrer som skal gjennomføre sentralt vedtatt helsepolitikk.

- Bygge ut og stabilisere kommunale tilbud innen psykisk helse og psykiatri slik at det er forutsigbarhet for brukere, **pårørende** og ansatte.
- Tungt pleiearbeid har blitt forskjøvet fra det offentlige til det individuelle og konsekvensen er en større belastning på **pårørende**. Omsorgstjenesten må samarbeide med pårørende som har tungt omsorgsarbeid for finne gode hjelpetiltak som bidrar til å redusere deres påkjenning og slitasje.
- **Pårørende** skal få nødvendig faglig støtte, veiledning og avlastning dersom pleietrengende personer ønsker å bo hjemme så lenge som mulig, og de har pårørende som ønsker at de skal være hjemmeboende.
- Rettighetsfeste nasjonal TT-ordning og inkludere alle brukere med særskilt behov for det. **Pårørende** til personer med nedsatt funksjonsevne skal også ha rett på støtte til hjemtransport ved behov.

SOSIALISTISK VENSTREPARTI:

- Styrke pasient- og brukerombudene og pasient- og brukerorganisasjonene, og sikre at pasienter, **pårørende** og ansatte i helsetjenesten kan påvirke og medvirke i tilbudet som blir gitt.

ARBEIDERPARTIET:

- Arbeiderpartiet vil jobbe for at alle eldre skal være trygge på at det finnes et godt tilbud tilpasset deres behov. **Pårørende** og frivillige som ønsker å gjøre en innsats, skal anerkjennes og gis gode rammer.
- Ha lavterskeltjenester for mennesker med demens, blant annet gjennom å øke bruken av demenskoordinatorer, innføre demensskoler for eldre og deres **pårørende** og gjeninnføre tilskuddsordningen for dagtilbud for demenssyke.
- Sørge for best mulig livskvalitet for kreftpasienter og **pårørende**. Det skal legges enda bedre til rette for at likemenn og frivillige kan delta i kreftomsorgen. **Pårørende** skal sikres oppfølging og informasjon, og barn som **pårørende** må ivaretas.

MILJØPARTIET DE GRØNNE

- Styrke den nasjonale handlingsplanen mot selvmord og følge opp nullvisjonen i samarbeid med fagmiljø, **pårørende** og brukerorganisasjoner.
- ... vi vil føre en kunnskapsbasert og human ruspolitikk og vil derfor tilrettelegge for at barn, unge og voksne skal ha tilgang på varierte rusfrie fritidsaktiviteter og arenaer. Når rusavhengighet oppstår, skal både den avhengige og **pårørende** tilbys god støtte og faglig basert behandling samtidig som det arbeides aktivt for å forebygge og redusere skadevirkninger på individ- og samfunnsnivå.

SENTERPARTIET

Senterpartiet har et eget avsnitt om pårørende i partiprogrammet sitt, der det blant annet står:

- Sikre alle **pårørende** med særlig tyngende omsorgsoppgaver tilbud om en **pårørendeavtale** med kommune. Avtalene må legge til rette for å dekke de **pårørendes** behov for avlastning, opplæring, fridager, veiledning og tiltak for å ivareta egen helse osv.
- Fastsette en opptrappingsplan for utbygging av dagaktivitetsplasser og korttidsopphold og slik sikre avlastning og trygghet for **pårørende**.
- Forbedre **pårørendes** permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å sikre likestilling og bedre muligheter til å kombinere arbeid og omsorg.
- Sørge for økonomiske rammer som sikrer en reell styrking av omsorgsstøttsordningen.

VENSTRE

- Helsetjenestene må organiseres med åpne og demokratiske prosesser slik at pasienter, **pårørende**, helsepersonell og folkevalgte har en reell påvirkningsmulighet til forbedring av tjenestene.

KRISTELIG FOLKEPARTI

- Få på plass en egen **pårørendestøtte** for eldre med omsorgsbehov. Dette skal være en statlig, skattefri ordning hvor nære **pårørende** kan få økonomisk bidrag for å ta en større del av omsorgsoppgaven for eldre utenfor institusjon.
- Legge til rette for gode avlastningstilbud for eldre som bor hjemme, der **pårørende** som følger opp tett får heldøgns-avlastning for sine eldre som ikke ønsker å bo permanent på institusjon.

- Tilrettelegge hjemmetjenesten slik at denne i større grad kan styres av de ansatte, bruker og **pårørende** og tilrettelegges ved et samspill med familie, nettverk, naboer, lokalmiljø og frivillighet.
- Sikre avlastning på resept for **pårørende** til eldre med omsorgsbehov.

HØYRE

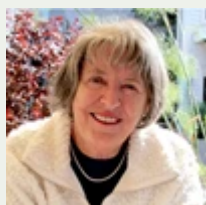
- **Pårørende** er en viktig ressurs og skal ha innflytelse på hjelpetilbudet til den de er glad i. De **pårørende** kan ha flere roller, både som avlastere, omsorgspersoner og beslutningstakere for behandlingsløpet. Høyre vil anerkjenne **pårørende** som den ressursen de er, både for dem som de bidrar til å ta vare på, og for helsevesenet som helhet. Helsetjenestene har et særskilt ansvar for å ivareta barn og unge som **pårørende**.
- Høyre vil sørge for at alle kommuner har en **pårørendestrategi**
- Gi **pårørende** annerkjennelse for den viktige jobben de gjør
- Gi **pårørende** større innflytelse når viktige beslutninger tas
- Gi **pårørende** lett tilgang til informasjon, bistand, opplæring, råd og veiledning
- Gi **pårørende** mer fleksible avlastningstilbud
- Ta de **pårørendes** egen helse på alvor for å unngå at folk blir syke av **pårørenderollen**

FREMSKRITTSPARTIET

- For å sikre at de eldre og deres **pårørende** kan ta gode og informerte valg, ønsker vi at det skal etableres nasjonale bruker- og **pårørendeundersøkelser** for alle omsorgsinstitusjoner. Dette vil bidra til at kvaliteten på tilbudene øker, og gjøre det enklere å velge bort de tilbudene som ikke er gode.
- Mange eldre og **pårørende** er redd for å klage på tilbudet. For å jobbe kontinuerlig med kvalitetsforbedring mener Fremskrittspartiet det er hensiktsmessig å ha bruker- og **pårørendeutvalg** som vurderer tjenestene kommunen gir.
- Det skal utvikles flere kvalitetsindikatorer slik at en kan sammenligne tjenestene i ulike kommuner og ulike tilbud innad i kommuner. Resultatene må slik som for spesialisthelsetjenesten gjøres offentlig tilgjengelig. På denne måten kan brukere og **pårørende** få mer informasjon.

Fremskrittspartiet har et eget avsnitt om offer og pårørende:

- Fremskrittspartiet vil gi oppfølging og hjelp til ofre for kriminalitet. Det er viktig at ofrene og deres **pårørende** har et godt utbygd og tilrettelagt hjelpeapparat.
- Sørge for tilstrekkelig kompetanse ved mottak av ofre og **pårørende**.
- Sørge for at offeret og/eller **pårørende** skal varsles dersom gjerningspersonen skal ha permisjon fra fengselet.
- Sørge for at gjerningspersonen kan ilegges geografiske begrensninger for sin permisjon for å verne offer og/eller **pårørende**.
- Vurdere nye ordninger for kriminalitetsofre og deres **pårørende**, herunder egen ombudsordning.

Tekst:

Marie Rein Bore

Journalist